

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Archicancellariis Sacri Romani Imperii Ac Cancellariis Imperialis Avlae

Mallinckrodt, Bernhard von
Monasteri[i] Westphaliae, 1640

Otho Primvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11835

peditat recognitionem: Poppo Cancellarius, ad vicem Hildeberti *Hildebertus Archi-
Episcopus Moguntinus.*
 Archi-Capellani, an. Domini 931. de Poppone dicam inter Cancellarios, sub sequente Imp. Hildebertus autem duodecimus fuit Moguntinus Archi-Episcopus; quem hic idem Rex, vt Cuspinianus scribit in Othone Magno, *ob vitæ sanctimoniam, literarum eruditionem, & singularem sapientiam,* ad Pontificatum Moguntinum transtulit. Sub eodem Henrico hoc, Secretarium Regium fuisse Philippum, tradit Auctor de Torneamentis siue hastiludijs; & ex illo eum refert Kirchn. *lib. 1. cap. 2. ac Francisc. Modius in Pandectis Triumphalibus.* Cum autem vacillare dudum cœperit, & in dubium vocari illius Scriptoris apud doctos fides, nescio an & hac in parte illi multum fidi possit. imò pro certo statui potest, fabulosum illum Auctorem, in fictione nominis huius Secretarij, decori voluisse obseruantem videri; eâque de causâ, in equestribus exercitijs laboranti, ab equis deriuatum nomen assignasse.

OTHO PRIMVS.

Ventum iam est ad Othonem I, Aucupis filium; qui primæ huic de Archi-Cancellarijs parti finem imponet. sub illo sequentes hoc ordine comparent: Fridericus, Rudbertus, Heroldus, Bruno, Wilhelmus, Hatto, & iterum Rudbertus alius; quorum quatuor Moguntini Archi-Episcopi fuerunt: ideoque, si attendantur & conferantur ista, quæ hoc loco traduntur, cum illis, quæ in præcedentibus relata sunt, quæque deinceps sequentur; dubitandum nequaquam est, sub Othone Magno Moguntinam Sedem honoratam fuisse perpetuo isto Archi-Cancellariatus Imperij iure & honore. quare secundam partem primi membri, post expeditos illos, qui aliarum Sedium fuerunt, hic ordiri conuenit. Reperio quidem v'tra recensitos, Henricum etiam & Bardonem; verum lectiones istæ suspectæ sunt, & Criticam manum poscere videntur, vt statim dicam. Fridericum suppeditat nobis Metropolit. Salisb. *tom. 2. pag. 506;* vbi ita subscriptio habet: Poppo Cancellarius ad vicem Friderici Archi-Capellani, an. 940. Eod. tomo, *pag. 372,* pro Friderico corruptè Henrici nomen irrepsit: quod satis euincitur ex anni, loci, (is Salza est, Saxonix oppidum) & recognitoris identitate. Ad vicem eiusdem Friderici *Vrmus,* si lectio illa genuina est, subscribit an. 946, apud Miræum *lib. 2. Diplom. & in Not. Eccl. c. 55.* Hic Fridericus non alius credi potest, quàm eius nominis Moguntinus Archi-Episcopus: qui Lotharingæ Ducis Giselberti, eius, qui sororem Othonis Magni Gerbergam coniugem habuit, frater fuit, (perperâ nonnulli filiū faciunt) & istius affinitatis beneficio, absq; omni dubio prouectus est; pro munere tamen tanto, nō satis bonam gratiam

Benefactori rependens. Cætera enim satis laudato, vnam hanc notam Regi-
 nonis Continuator impingit; quod, sicubi vnus Regis (Othonis) inimicus emerge-
 ret, ille se statim secundum apponeret. Veritatem istius elogij, historiæ illorum
 temporum sat superque astruunt; quæ longiùs exequi, huius loci non est. Istæ
 autem simultates fortè in causâ fuere, cur Successorem in Archi-Cancella-
 riatu acceperit. Is fuit Rodbertus, seu Robertum mauis; cuius memoria,
 quantum hæctenus reperi, apud vnum Miræum, in hac materiâ superest. qui
 lib. 2. Donat. cap. 16. & in Not. Eccl. cap. 16, refert literas dotationis, ab Othone Ca-
 nonicis Caprimontis, (illi postea Leodium migrârunt, loco primæuæ man-
 sionis euerso, estque illorum Ecclesia S. Ioannis in Insulâ) an. 947 concessas;
 quas Brun Cancellarius (frater Othonis Imp. postea Archi-Episcopus Co-
 lon. de quo statim dicendum est) ad vicem Rodberti Archi-Capellani re-
 cognouit. Extra dubium autem statuo, non esse hunc alium quàm Treuiren-
 sem eius temporis Archi-Episcopum, è Saxonum Ducum stemmate oriun-
 dum; vt ait Merfæus in *Catalogo*. obiit ille an. 965; regiminis sui vigesimo o-
 ctauo. Si quis tamen magis probet, Rodbertum hunc, siue, vt Catal. Rupertum,
 non totius Imperij, sed solius Lotharingici regni Archi-Cancellarium
 fuisse; non cupiam pertinaciùs ab illo dissentire: præsertim, cum sub Patre
 Othonis Henrico, Ruperti prædecessor Rutgerus, vt dictum est suo loco, i-
 dem munus obierit in istis partibus. De eiusmodi, densis tenebris antiquita-
 tis immerfis, difficile est certi quid affirmare. quare cum de veterum gestis
 agitur, eâ, quæ haberi notitia potest, contenti simus. interim nihilominus,
 donec in contrarium certiora proferantur, non minùs Robertum hunc,
 quàm reliquos iam relatos, & mox referendos, pro vniuersali Archi-Can-
 cellario cis Alpes habeo ac reputo. Post Rupertum Heroldus sequitur;
 qui testimonium dignitatis suæ Meibomio debet. Refert is Othonianum
 inter cætera Diploma, pag. 120; quo Ecclesiæ & Cœnobio S. Emmerani,
 (Haimeranum comunius vocamus) in Vrbe Ratibon. bona quædam lar-
 gitur, datum an. 950, & à Brunone prædicto vice Herolti Archi-Capellani
 recognitum. Vixit isto æuo Herolfus Archi-Episcopus Salisburg. è Comiti-
 bus Schirensibus; qui sedere cœpit an. 943. quem cum Heroldo prædicto
 (facilis enim est in eiusmodi affinibus nominibus confusio & variatio, vt ex
 Arnolde & Arnulpho, Bertholdo & Bertolfo, similibusque passim animad-
 uertere datur) eundem censeo. Solemne enim fuit, vti hodie multisque retro
 sæculis, ita etiam Othonis tempore, non alijs quàm solis Archi-Episcopis, ho-
 norem Archi-Capellani, seu Archi-Cancellarij, qui etiam summi Cancellarij
 summiq; Capellani dicti reperiuntur (hæc tamen nomina reperias ali-
 cubi

Heroldus
 Salisbur-
 gensis Ar-
 chi-Episco-
 pus.

cubi etiam aulicis Imperatorum Cancellariis, Archi-Capellanorum vicem obeuntibus, dari) ab Imperatoribus deferri; præsertim in Germania, vbi contrarium aliquod exemplum reperiri non puto, præter vnicum Henrici Ratisbonensis Episcopi; sed extraordinarium & exigui temporis, vt suo loco patebit. in Italicis enim Archi-Cancellariis secus fuit; inter quos *Petrum, Humbertum, Venericum, Gregorium, Euphrardum, & Guidonem* Episcopos reperio, vt postea videbimus. Proximum post hunc non alium reperio, (fortè tamen vnus pluresve intermedij fuerint, mihi necdum eruti) quàm **S. Brunonem**, Archi-Episcopum Colonensem, Othonis Imp. fratrem: qui nouo tunc temporis & insolito exemplo, Lotharingæ regimen, simul cum Archi-Episcopatu, in temporalibus administrauit nomine fratris, cuius Dux fuit; à Rutgero, vitæ Brunonis luculento & facundo Scriptore, nouitio eo-usque & inaudito titulo, Archi-Dux non semel vocatus. Quemadmodum igitur Archi-Cancellarij à S. Bonifacio Moguntino, & S. Cuniberto Colonensi; à S. Brunone itidem Colonensi, Archi-Episcopis, Archiduces incunabula sua repetunt; ante quorum tempora ista nomina incognita fuerunt: ita certum & exploratum est, Archi-Episcopi appellationem, quâ dignitate illi inter Ecclesiasticos proceres illustres fuerunt, nouis istis titulis ansam præbuisse. Hisce affines sunt, vt magnis minora conparemus, Archidiaconorum & Archipresbyterorum appellationes, quibus in Canonico Iure & foro Ecclesiastico nihil notius; ac præter illas Archi-Præpositi, quo vtitur Anonymus Scriptor Hasenrietanus, apud Gretserum, in *Catal. Episc. Aistet. pag. 448*; Archi-Notarij, quod apud Gevvold. *tom. 2. Metrop. Salisb.* in Papalibus aliquibus literis occurrit, nomina. S. igitur Bruno, cum priùs in minoribus constitutus Imperialem in aula fratris Cancellarium egisset, Archi-Capellanatum cum Aprippinati Infulâ & pallio (assumptionis annus in an. Christi 953 incidit) tandem suscepit. De Cancellariatu assentitur Miræus, in *notis ad cap. 16. lib. 2. Donat.* Quæ igitur de recognitionibus, à Brun siue Brunone factis, sub Othone primo occurrunt, non de alio quàm hoc nostro intelligenda sunt. Vide Miræum *d. loco, & c. 55. Not. Eccl. & Meibom. diplomata pag. 120.* nec aliò referendæ sunt, quas Eimo Notarius vice Brunonis subscriptiones fecit, *an. 944, apud Miræum lib. 2. Diplom. ni me decipit memoria; & apud Chapeauill. in histor. Leod. tom. 1. pag. 176.* ac rursus apud eund. Miræum *an. 947. in Notit. Eccles. cap. 55.* Pluribus enim diplomatum clausulis probari potest, Cancellarijs vel absentibus, vel impeditis, recognouisse Notarios plerumque vice illorum potiùs, quàm Archi-Cancellariorum; quamuis vtriusque generis exempla affatim suppetant. Certè istis annis, quibus præactæ literæ Brunonis vice fuerunt re-

S. Bruno
Archi-
Episcopus
Colonienfis.

cognitæ, is Archi-Capellatum necdum consecutus erat. Vice eiusdem Brunonis, iam tunc Archi-Capellani, recognouit Luitolphus, siue Ludolphus Cancellarius, an. 952, (rectius 953; aliis anni Imperij Othonis, qui adscribuntur, non conueniunt; uti nec primordia inthronizationis S. Brunonis quadrant) apud Meibom. in *diplo. Othon. pag. 121.* deinde an. 961. apud Pistorium, in *diplo. siue priuilegijs Ecclesie Mindensis, pag. 734.* & an. 963. in *Laurishem. Chronico Freheri pag. 70.* denique *pag. 126.* apud eundem Meibom. an. 965. Ex postremo hoc loco, iuncto & collato cum primo, euadit, à principio præfulatus vsque ad finem, Archi-Cancellariatum per annos duodecim penes Brunonem resedisse; ac recognitio facta nomine Successoris eius Wilhelmi, anno sequenti, vltèriùs comprobatur, de Coloniensi hæc Brunone, quæ diximus, indubitatè accipienda esse; licet neque Rotgerus in *vitâ*, nec Cratopolius in *Catalogo*, nec Chronicon Coloniense eius rei meminerint. Mendum etiam, quod apud Miræum in *Notit. Eccl. c. 62* irrepsit, auferendum est; ubi pro *Bardone*, qui ad hæc tempora non facit, Bruno reponendus videtur. Magna autem laus est Saxonie nostræ, & miraculum ferè istorum temporum; hunc Præfulem, præter vitæ sanctitatem, de qua inter additamenta cap. 1, non Latine tantum, sed etiam Græcè doctissimum fuisse; accersitis studiorum causâ ex ipsâ Græciâ Magistris, ut in vitâ eius Rotgerus scribit: quam auget duplicatque, quod obiter adiungo, Rosvitha, Poëtria Gandersheimensis; cuius extat de gestis Othonum panegyricus, Heroïco carmine iisdem ferè temporibus conscriptus, sexus, æui, & patriæ intuitu non contemnendus.

Membrum de Archi-Cancellarijs secundum.

De MOGVNTINIS Archi-Episcopis, vniuersi Cisalpini Imperij Archi-Cancellarijs hereditarijs.

Wilhel-
mus Archi-
Episcopus
Mogunti-
nus.

DEuentū igitur iam est ad VVilhelmum Archi-Episcopū Moguntinū, Othonis I Imperatoris filiū, post quem, ut supra dicebā, nullos iam alios deinceps Archi-Capellanos, seu Archi-Cancellarios habebimus, quàm eiusdē Sedis Archimystas. Quare superfedebimus in sequentibus ab illorū recensione; remissis Lectoribus ad *Serarium, Bruschiū, Cratopolium*, aliosque, qui Moguntinorū Præfulū vitas & gesta exequentur: nisi quod proximi aliquot prætereundi non sunt, ut de veritate assertorum tantò firmiùs constet. Wilhelmi igitur vice recognouit Augusta Diplomata, an. 966, proximo post obitum decessoris, (Brunonis Coloniensis) anno verò præfulatus eius 12, (anno enim 954 Friderico Lotharingo successit) Ludolphus Cancell. apud Meibom. *pag. 126: Miræum lib. 1. Diplom. cap. 20; & in Not. Eccl. cap. 62.* ac biennium circiter

munere